

החברותא

בס"ד ערש"ק פר' ויצא י' כסלו תשפ"ד

החברותא בטען פנימי לחברים גליון מס' 721

פנינים יקרים

ויצא יעקב (כח, י) פרשה זו סתומה כלומר אין בכל הסדרה לא פתוחה ולא סתומה, לפי שדרך כל אדם שיש תלמיד חכם בעיר הולכים אצלו ומבקשים אותו ליקח אשה ומביאין לו האשה והממון ויעקב היה צריך לחזור אחר אשה ולעבוד ולא היה נאה לאדם כמוהו לעבוד, למה? ככה, והיא סתומה. (בראשית זוטא)

ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה (כח, י) יעקב היה בחברון כשנתברך מאביו ולשם חזר מלבן אל יצחק אביו, ואם כן היה צריך לומר ויצא יעקב מחברון אלא הענין הוא שיעקב הלך לבאר שבע לקבל רשות על ירידתו למצרים והיא לא נתנה לו, ובאר שבע היה בתחום נחל גרר ונחל גרר בתחום באר שבע, אלא בא הספור לעורר התפעלות שהיה בצאתו מבאר שבע כאומר ראו יעקב יצא משם פנה והודה פנה זיוה פנה הדרה, וזהו חרוש גדול שיצחק ויעקב היו גרים בחברון ובכ"ז יצא יעקב מבאר שבע לקבל רשות והוא פלא. (מתוך רש"י רמב"ן רבינו בחיי)

וילך חרנה (כח, י) פרש"י מגיד שיציאת צדיק מן המקום עושה רושם וכו' כל זמן שהצדיק בעיר מתביישין מפניו ונמשכין למעשיהם וכשפנה הצדיק איש הישר בעיניו יעשה וזהו פנה זיוה הודה והדרה. (רא"ם)

פנה הודה פנה זיוה וכו' (רש"י כח, י) הקשו במדרש רבה מה רושם עשה יציאת יעקב הלא נשארו יצחק ורבקה, אלא כל מספר של צדיקים בעיר גוברת הרושם הניכר כך שאינו דומה זכות אחד לרבים. (עץ יוסף)

וילך חרנה (כח, י) כתבו חז"ל (מגילה יז) שהיה יעקב בבית עבר מוטמן ארבע עשרה שנה, ואח"כ יצא משם ובא לו לארם נהרים, כתב המהרש"א בפירוש ויצא יעקב, מבית עבר היינו שבית עבר היה בבאר שבע ושם היה מוטמן י"ד שנה ומשם הלך אח"כ לחרן, אמר הכותב מתוכן דברי המהרש"א ניתן להתרשם משאיפתם של האבות לקבל השראה בבאר שבע דהרי שם היתה ישיבת שם ועבר. (פלגי מים)

ויפגע במקום (כח, יא) רבותינו פירשו לשון תפלה וכו' לפי"ז מש"כ במקום פירשו שמו של הקב"ה ונקרא כן לפי שהוא מקומו של עולם, והמעם שהושאל לתפלה שם פגיעה לפי שהוא פגישה בין המתפלל לאדוניו, וממעם זה הושאל גם פגיעה להריגה לפי שההורג מתקרב אל ההורג, והבן. (מתוך מדרש רבה)

ויפגע במקום (כח, יא) שינה הכתוב ולא כתב ויתפלל וגם לא כתב ויפגש אלא ויפגע בא ללמדנו שני ענינים יחד מלשון מתקרב ופוגע ומלשון מתפלל, ללמדנו שקפצה הדרך ופגע בהר המוריה ושם התפלל. (באר יצחק)

ויפגע במקום (כח, יא) במדרש כתוב שיעקב יצא מבאר שבע והלך לו לחרן ביום אחד שיש שם מהלך שלשה ימים, (בפרקי דרבי אלעזר כתוב שמחברין עד חרן מהלך שבעה עשר יום, ענין זה צריך ביאור.) (שערי אהרן)

ויקח מאבני המקום (כח, יא) בפרקי דר"א שלקח י"ב אבנים מהמזבח עליו נעקד יצחק, וישם מראשותיו להודיענו שעתידין לעמוד ממנו שנים עשר שבטים ונעשו כולן אבן אחד להודיענו שכולם עתידין להיות גוי אחד בארץ. (מתוך עץ יוסף)

וישכב במקום ההוא (כח, יא) פירוש במקום ההוא שכב אבל י"ד שנים ששמש בבית עבר לא שכב בלילה אלא מתנמנם כסוס, (שכל טוב) מלמדנו שהיה יעקב עוסק בתורה וכל כך היה חשקו בתורה שלא היה עושה שום הכנה לישון, אלא היה מנמנם כדור. (מעם לועז)

וישכב במקום ההוא (כח, יא) שכיבה נעימה שכב כי אין מעצור מה' שלא לתת רכיכות באבן כמו כר וכסת. (לקח טוב)

אגרות קודש ממורנו ורבנו זיע"א

בלי שום שוני מן הבהמה ועל כל זה יש לנו היכולת לחשוב, לדבר וללמוד ולהתפלל. ועל הכל נתן לנו הבחירה להכיר דבר זה עצמו שאין לנו שום דבר מלבד החכמה הזאת, הרי הכרה זו עצמה - היא דביקותו יתברך.

וכשאדם זוכה להכרה זאת, לחיות אותה תדיר, הרי הוא הולך מחיל אל חיל ויש לו בכל יום התחדשות האמונה וזוכה להכיר דרך הסיבות את מי שאמר והיה העולם וזוכה לראות את עולמו בחייו ונהנה מזיו השכינה ואינו חסר דבר.

ואביע תקותי נאמנה, כי מעכ"ת, יעשה הכל להתחזק להיות בשמחה ויקויים בו הבחינה "ישמח צדיק בה' וחסה בו ויתהללו כל ישרי לב" (תהלים סד, יא).

דרי"ש נאמנה לבניו ולבתו היקרים ולכל משפחתם שיחיו, ומתוך תקוה לשמוע ממכם תמיד בשורות טובות.

ברגשי כבוד רב, בידידות רבה...

על חייו שהם עצם הבחירה שניתנה לנו מאת בוראנו יתברך שמו, למען הנחילנו החיים הנצחיים, ושנזכה בהם מתוך עבודתנו והכנעתנו.

לכן תביני שאין מקום ליאוש כלל, ואל יפול רוחך, מכל הנפילות שאת נופלת בהם של מיני הכעס והרוגז שאופפים אותך תמיד. בתנאי שאת ממשיכה את המלחמה שעצם מהות המלחמה הזו, שמתחילים כל יום, כל שעה, וכל נשימה הכל מחדש, בבחינת "אני היום ילדתיך" (תהלים ב, ז). ואז זוכים להבחינה הגדולה של "חדשים לבקרים רבה אמונתך"

ב"ה, ירושלים ת"ו, סיון תשל"ט.
ישאו הרי ציון וירושלים שלומים מרובים לכבוד נ.י.

אחרי מבוא דרך הברכה והשלום.
שמחתי לראות עד כמה שמעכ"ת שם על לבו ענין הצדקה והחסד שעושים עם העניים ומשתדל בכל כוחו להרבות פעלים לשם פועלם ובכך הוא שותף נאמן לבנינה של עולם כמאמר הכתוב "עולם חסד יבנה" (תהלים פט, ג). וכך היא המדה שכל הבונה נבנה גם בקומת נפשו להאיר עליו אור המצוה לדבוק בו יתברך ובמידותיו של "מה הוא רחום אף אתה רחום" (מסכת סופרים פ"ג הי"ז), והוא משפיע עלינו הכוחות לעשות זאת.

כי אם נערוך עצמנו לפניו באמת הגמור, לא נוכל להסתיר את ריקנותינו וחסרונותינו, כי במה יתרונו על הבהמה. רק זאת שהקב"ה חננו החכמה האלוקית. "והחכמה מאין תמצא" (איוב כח, יב), כלומר, כשאנו מכירים את האין שלנו

ב"ה, ירושלים ת"ו, חשון תש"מ.
לכבוד ברוקלין נ. י.

קבלתי לנכון שני מכתביך ובשניהם המיית נפשך על מצבך ועל העליות והמורדות במאבקך התמידי עם עצמך ועם טבעך. ובאמת, הרי זהו כל מציאות האנוש להיות נאבק תדיר כדי להגיע להכרת מציאותו האמיתית כמות שהיא ולשמוח שמחה גדולה על שהשי"ת זיכה אותו להכיר זאת.

כי כל היסורין וכל המכשולים שהאדם נתקל בהם, באים רק לעוררו על המאבק

(איכה ג, כג), ורק כך תשיגי את מציאות האמונה הפשוטה, שזוהי כל תכלית חיינו.

וכל אחד בא לעולם עם מידה אחרת של מדות הטבע, כי מן השמים נותנים לו לאדם גדר להתגדר ללחום בו את מלחמתו ולהפוך את החומר לצורה כדי שיגיע על ידו להבחנה "מבשרי אחזה אלו-ה" (איוב יט, כו) כדי שיעלה זכרונו לפניו יתברך שמו, ומסוגל לקבל ישועה של למעלה מגדר הטבע כי אחרי שכיתת את טבעו גומלים עמו מידה במידה, ואף אמנם זו היא עבודה קשה מאד, שאדם נותן את נפשו בה, אבל זוכה על ידה את חיו הנצחיים וגם תפילתו נשמעת וממלאין את בקשתו ככל אשר יחפוץ כי נעשה קרוב למלכות, וכל הקרובים למלכות, עושים להם כל חפציהם.

ואלה הקרובים למלכות אינם מבקשים דבר, כי אם זאת, שהמלכות תתגדל ותתנשא, ותו לא. וממה הם מבקשים זאת, על ידי שנכנעין למלכות בכל אשר יוכלו להיכנע, ונותנים את נפשם על הכנעתם זו, ועל ידי כך הם מכניעין את כל העולם למלכות והיא מתגלית לעיני כל בבחינת וראו כל בשר יחדיו כי שם ה' נקרא עליך, ואז אינם חסרים דבר, רק ששים ושמחים בהתגלות המלכות.

וכדי להגיע למדה זו של הכנעה, צריכים קודם כל להכנס להיכל הדומיה, בבחינת "לך דומיה תהילה" (תהלים סה, ב), עד שאפילו מצערין אותם ומקניטין אותם בכל מיני קנטורים ומיני צער, הם שותקים ודוממים, ולא שתיקה של זעם. אלא שתיקה של רצון, של קבלת היסורין באהבה ובשמחה ומסכימים בלבם להיות

דוממים כמו העפר הדומם משום שזכו לשים את נפשם כעפר, ואלה נותנים שבח לבוראם שעפרם זה נעשה יסוד למלכות.

אם תשימי אל ליבך כל הדברים הללו, ותתייחסי אליהם ברצינות כאדם שמתייחס אל דבר אשר צפור נפשו תלוי בו, תכירי לדעת את היעוד האמיתי של החיים. וגם תקבלי את המנוחה הנפשית לעסוק בישובו של עולם ותהפכי לטובה את כל המחשבות המטרידות אותך כי תתחילי לחיות חיי נפש ואור ה' עליך יזרח.

על פי בקשתך, אני כותב לך את פרקי התהלים להגיד בכל יום: ט', יג', כב', מב', עב', קב', קיג', קיח', קל', קלב', קלט', קמב', קמה'. וכן להגיד פרקי ז' ו-ח' של שיר השירים. ואני מאמין. ולקראו קריאת שמע שעל המיטה מתוך הסידור.

אני מקווה שמאבקך ומלחמתך לא יהיה לשווא, וכל היסורים והכאבים שאת עוברת יביאוך לתכלית הנרצה לקבל מושג מדביקות הבורא, והו הטוב הגמור, וגם אני אעתיר בעדכם כי ישמע השי"ת את קולכם וימלא משאלות לבכם להיפקד בזרע של קיימא וישפיע לכם בריאות טובה ומנוחת הנפש והרחבת הדעת מתוך שלום ושלוה והשכינה תהיה שרויה ביניכם, אמן כן יהי רצון.

בכבוד רב, בברכה נאמנה. המעות לצדקה בסך 36 דולר נתקבלו בתודה, מצ"ב קבלה של המשרד. תזכי למצוות.

בקשר לעבודה ב"יד עזרה", תבדקי את האפשרויות ואת יכלתך להשתלב בעבודה זו, אין ספק, שהדבר כדאי מבחינת צמיחת הנפש והנכונות לעזור.

המשך פנינים יקרים

והנה מלאכי אלקים עולים ויורדים בו (כה, יב) וירדו מלאכי חוצה לארץ ללוותו, ואע"פ שהיה יעקב בהר המוריה ניתנה רשות למלאכים ליכנס לארץ ישראל כדי לעמוד מוכן לילך עמו. (יפה תואר)

והנה ה' נצב עליו (כה, יג) על דרך הפשט עליו-על הסולם, ועל דרך הקבלה עליו על יעקב הם המרכבה. (רבנו בחיי)

אלקי אברהם אביך ואלקי יצחק (כה, יג) נתכוין למעט עשו מירושת אברהם כלומר יעקב הוא היורש של אברהם ויצחק ולא שמאברהם יגיע ליצחק ומיצחק ליעקב כי אז תגיע ירושה גם לעשו אלא שעוברת ישירות ליעקב, (וחששת ישמעאל אינה שמשפט עבד יש לו דכתיב בן האמה ולא בנך וגופו קנוי ליצחק). (אוה"ק)

והיה זרעך כעפר הארץ (כה, יד) הבטיח לו הקב"ה על רבוי זרעו כעפר, מה שלא אמר ככוכבי השמים יכלול בזה כוונה אחרת מלבד הרבוי והוא שלשון עפר כולל השפלות והמעלה, השפלות שיהיה זרעו בגלות בין האומות השפלים כעפר ומדרך כף רגל, והמעלה שיעלו לבסוף על כל העכו"ם מתאבק ועולה באחרונה על כל הדורכים אותו לעפר.

ונברכו בכך כל משפחות האדמה ובזרעך (כה, יד) ת"א ויתברכון בדילך כל זרעית ארעא ובדיל בנך, ביאורו ובעבור זרעך יהיו כל המשפחות נברכות, כי במה שיעשו מצות הא-ל ויכירו כי הוא לבדו אדון העולם הוא קיום העולם ובעבורו העולם עומד, ומש"כ ובזרעך כוונתו שכל זמן שהיה ביהמ"ק קיים היה ברכת שבעים האומות וקיומם באמצעות ישראל שהיו מקריבים שבעים פרים בחג ובגליות ג"כ קיום האומות היא ע"י ישראל. (רד"ק)

כי לא אעזובך עד אשר אם עשיתי (כה, טו) אם כן לא יעזובנו לעולם כי ההבטחה לו כל ימיו לעולם ולזרעו אחריו. (רד"ק)

וייקץ יעקב משנתו (כה, טז) רבי יוחנן אמר ממשנתו, פירוש בא לרמוז בלשון משנתו ממשנתו, שהיה נפשו שונה ולומד בשעת השינה, כמו שכתבו חכמי האמת שהצדיקים וחכמים השלימים בשעת השינה נפשם עולה בישיבה של מעלה ולומדים רוי תורה אשר ממנו נעשים כמעין המתגבר ביום. (מדרש רבה-עץ יוסף)

אכן יש ה' במקום הזה (כה, טז) אכן השכינה שרויה במקום הזה מלמד שהשכינה בביהמ"ק בין בנוי ובין חרב. (לקח טוב)

מה נורא המקום הזה (כה, יז) כי מראה גדולה כזאת ראיתי בו מאד נורא המקום, וצריך לראא ממנו ושיהיה בו האדם במהרה ובצניעות כי מקום קדוש הוא. (רד"ק)

והיה בכל יחם הצאן המקשרות (ל', מ"א) על ידי התקשרות לצדיקי אמת באים עי"ז להתחממות הלב להבורא יתב"ש.

וישלח יעקב מלאכים וגו' - ויצו אותם לאמר וגו' כה אמר עבדך וגו' (ל', ד-ה) הנה מובא בספה"ק בשם הבעש"ט דכל אחד מישראל צריך לתקן ג' בחינות: הכנעה, הבדלה, המתקה. 'הכנעה' שלא ילך אחר שרירות לבו והעיקר בזה הוא מדת השפלות שיהא לבו נשבר בקרבו ואין מקום לתאוה שתחול, אח"ז הגם כי הכניע את לבו צריך לבא לבחינת 'הבדלה' להבדיל הרע מן הטוב, אח"ז הוא בחינת 'המתקה' שבכל דבר ימצא בזה דרך לעבודת השי"ת. וזהו כה תאמרון לאדוני לעשיו הוא נגד הכנעה ויהי לי שור וחמור נגד ההבדלה, ואשלחה להגיד לאדני למצא חן בעיניך נגד בחינת ההמתקה...

וירא יעקב מאד (ל', ב, ה) יש לפרש וירא יעקב מפני בחינת "מאד", על דרך שאמחו"ל (אבות ד, ד) מאד מאד הוי שפל רוח.

ינ"ל ע"י מערכת החברותא רח' עדני 3 ירושלים 91050
5829688 - 02 פקס: 5325477 - 02
ניתן לקבל במייל: av5829688@gmail.com ת.ד. 5080 ירושלים

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע

